

YURIDIK DISKURS JANRLARINI FRANSUZ VA O'ZBEK TILLARIDA O'RGANILISHI VA QIYOSLANISHI

Shaxobiddinova Shahlo Muhammad qizi

O'zMU o'qituvchi.

E-mail: shaxobiddinova95@bk.ru

Annotation: This article focuses on the importance of comparing the genres of discourse analysis, highlighting their communicative and stylistic features, and considering them in accordance with linguistic concepts. In addition, the transversal view allows to compare the genres of legal discourse in French and Uzbek languages.

Keywords: Discourse, legal discourse, discourse analysis, discourse genres, agreement, convention, pact, protocol, international contract

Аннотация: В данной статье акцентируется внимание на важности сравнения жанров дискурса-анализа, выделения их коммуникативных и стилистических особенностей, рассмотрения их в соответствии с лингвистическими концепциями. Кроме того, трансверсальный взгляд позволяет сравнить жанры юридического дискурса во французском и узбекском языках.

Ключевые слова: дискурс, юридический дискурс, анализ дискурса, жанры дискурса, соглашение, конвенция, пакт, протокол, международное соглашение

Annotatsiya: Ushbu maqola diskurs tahlili janrlarini solishtirish, ularning kommunikativ va stilistik xususiyatlarini ta'kidlash, lingvistik tushunchalarga mos ravishda ko'rib chiqish muhimligiga qaratilgan. Bundan tashqari transversal ko'rinish yuridik diskurs janrlarini fransuzcha va o'zbekcha tillarda taqqoslashga imkon berishini ifodalab beradi.

Kalit so'zlar: diskurs, yuridik diskurs, diskurs tahlili, diskurs janrlari, shartnoma, konvensiya, pakt, protokol, xalqaro shartnoma

Kirish

Janrlar va sotsiodiskursiv shakllanishlar o'rtasida o'rnatilgan aloqalar diskurs tahlilidagi so'nggi yutuqlardan biridir. Kommunikativ nuqtai nazardan M.Baxtin janrlar og'zaki almashinuvning kommunikativ xususiyatiga bog'liq deb hisoblaydi. Shunday qilib, u ikkita katta toifani ajratadi: kundalik hayotning "birlamchi janrlari" ga tegishli bo'lgan "tabiiy" mahsulotlar va "ikkinchi darajali janrlar" ga tegishli bo'lgan "qurilgan" mahsulotlar, ular institutsionallashgan (adabiy, ilmiy) va birinchidan kelib chiqadi. Ilmiy nutqning ayrim toifalari A.M. Loffler-Laurian, J. Pearson va I. Meyer va K. Makintosh tomonidan aniqlangan: ixtisoslashgan ilmiy nutq, rasmiy, ta'lim yoki didaktik, yarim ilmiy ommalashtirish va ilmiy ommalashtirish. Birinchi navbatda kommunikativ vaziyatga asoslangan bu tasnif shuni ko'rsatadiki, "diskurslar bir-biridan nutqni uzatuvchiga, nutqni qabul qiluvchiga, nutqning maqsadiga va nutqning texnik yoki ixtisoslashuv darajasiga qarab farqlanadi".

Biz J.-M. Adamning pozitsiyasini qabul qilamiz, u nutqni ijtimoiy hayotdagi ko'plab diskursiv amaliyotlarning mahsuli sifatida belgilaydi. Ijtimoiy hayotning turli sohalari ko'proq yoki kamroq rivojlangan nutqlarning manbalari bo'lib, bu kichik sinflar bir qator konvensiyalar

tomonidan boshqariladigan muayyan janrlarga mos keladi. Muallif hatto o'zi ishlayotgan diskursiv amaliyotlarga (siyosiy, reklama, jurnalistik yoki adabiy) xos bo'lgan nutq janrlarining o'ziga xos xususiyatlariga e'tiborini qaratish uchun "diskurs tahlili" haqida gapirishni afzal ko'radi. Uning uchun nutq lingvistikasi yoki "diskursiv amaliyotning translingvistik tahlili" o'zining ustuvor ob'ekti sifatida "ijtimoiy o'zaro ta'sir holatlari, tillar (klassik tilshunoslik ob'ektlari) va janrlar matnlilik tarkibiy qismlariga yuklaydigan pasayib borayotgan qonuniyatlarning tavsifi hisoblanadi.

Diskursiv janrlarni o'rganish umumiy nutq tahliliga, xususan, ixtisoslashgan nutqqa asoslangan tadqiqotlar uchun dolzarbdir. Nutq janrlari ijtimoiy amaliyotlar bilan yangilanadi. Muayyan fazo-vaqtda ularning birgalikda yashash uslubini tavsiflash jamiyatning diskursiv shakllanishlarini aniqlashning muhim elementini tashkil qiladi. Agar biz lingvistik shakllar va ijtimoiy funktsiyani ifodalashni maqsad qilsak, biz o'zimizni joylashtirishimiz kerak.

Kichikroq janrlar darajasida Analitik yondashuv nutqlarning butun matn yuzasini skanerlashdan va bayonotlarning chiziqiligidagi birliklarni bir-biriga bog'lashdan iborat emas, balki shakllar o'rtasidagi assotsiatsiya shakllarini barqarorlashtiradigan toifalarga ustunlik berishdan iborat. harakat (diskursiv rol, kognitiv vazifalar), mazmuni va aytish usullari (talaffuz qilish asboblari, yangi nomlar, amaliyotlarni rituallashtirishga imkon beruvchi formulalarning ko'rinishi va boshqalar).

Yuridik diskurs: diskursning bir necha turlari

Huquqiy nutq quyidagicha ta'riflanadi: "Huquqiy normalarni o'rnatish yoki qo'llashga moyil bo'lgan har qanday xabar qonuniydir". Barcha mutaxassislar tomonidan o'ziga xos deb tan olingan bu nutq bir hil emas. G. Kornu huquqiy nutqlarning o'ta xilma-xilligini ta'kidlaydi. J.-C. Gemarning ta'kidlashicha, "qonun tili" umumiy atamasi turli xil mumkin bo'lgan huquqiy nutqlarning muhim tipologiyasini tashkil etuvchi bir nechta alohida tillarni qamrab oladi. Bu xilma-xillik taklif qilingan turli terminologiyalar yoki tasniflar orqali namoyon bo'ladi.

Ba'zi tadqiqotchilar uslubiy o'ziga xosliklari bilan ajralib turadigan yuridik faoliyat sohasiga taalluqlidirlar. Shunday qilib, normativ-huquqiy hujjatlarning tili, qonunni amalga oshirish yoki boshqa individual hujjatlarning tili, advokatlarning kasbiy tili yoki huquqiy ta'limot tili ajratiladi.

J.C. Gémar "qonun tilining asosini, Qonun ifodalangan lingvistik doirani tashkil etuvchi" oltita asosiy tilni belgilash orqali stilistik va sintaktik farqlar haqida gapiradi. Muallif ularni o'zi tan olgan muhimlik tartibida taqdim etadi, xususan:

- Qonun chiqaruvchining tili yoki qonunchilik uslubi;
- adolat tili yoki sud uslubi;
- ma'muriyat tili yoki tartibga solish uslubi;
- biznes tili;
- fuqarolik huquqini o'zida mujassam etgan shaxsning "shaxsiy" tili;
- ta'limot tili.

qonunchilik nutqi, yurisdiksiyaviy nutq, ma'muriy nutq, huquqiy hujjatlar nutqi yoki hatto doktrinal huquqiy nutq kabi huquqiy nutqning kichik turlari sifatida ham aniqlash mumkin.

Mattila huquqiy tilda janrlarni (va aniqrog'i subjanrlarni) ajratadi, ular tegishli ravishda huquq haqida yozadigan mualliflar tiliga, qonunchilar, sudyalalar, ma'muriyatlar yoki ko'plab huquqshunoslar tiliga mos keladi. Xuddi shunday, C. Bocquet huquqiy matnlarning uch turini taklif qiladi: normativ matnlar, ushbu standartlarni qo'llaydigan qarorlar matnlari va huquq normalarining mazmunini belgilaydigan matnlar. Shuning uchun u nutqning uch turini - huquqiy

tarjima ob'ekti - qonun chiqaruvchi, sudya va ta'limot nutqini ajratadi. Huquqiy nutqning umumiy xususiyatlari muallif uchun nutq mavzulari, xabar turlari va ifoda usullarini o'z ichiga oladi.

G. Kornu huquqiy nutqlarni muloqot sxemasi elementlaridan kelib chiqib, nutqning sub'ektlari, xabar turi va ifodalash uslubiga ko'ra tasniflaydi. U o'zining huquqiy nutq tipologiyasini taqdim etadi, bu erda biz qonunning qabul qilinishi, hukmning e'lon qilinishi yoki konvensiyaning o'rnatilishini topamiz. Qonunni amalga oshirishda ishtirok etuvchi boshqa barcha xabarlar ham huquqiy nutq doirasiga kiradi. Bular, masalan, huquqshunoslik masalalari bo'yicha ekspert yoki olimning fikrini esdan chiqarmasdan, zararni kuzatish, guvohni deklaratsiya qilish, sud ishtirokchisini chaqirishdir. Muallif huquqiy nutqning eng murakkab turlarini o'rganishni ko'rsatadi: qonunchilik nutqi (qonunlar matnlari), yurisdiksiya nutqi (adolat qarori) va odatiy nutq (qonun normalari va iboralari). U qo'shimcha qiladi, lingvistik bo'lmagan "maxsus masala", qonun tilida tana ifodasi.

Huquqiy nutqni o'rganishda biz o'zbek va fransuz tillarida yuridik nutq janrlariga e'tibor beramiz, biz uchun asosiy tahlil ob'ekti yuridik nutqdir.

G. Kornu va J.C. Gemarning huquq tillari bo'yicha huquqiy nutqlari masalalari bo'yicha olib borilgan tadqiqotlarga asoslanib, biz taklif qilayotgan yuridik nutq janrini o'rganish orqali tahlilni ishlab chiqmoqchimiz. boshqalardan farqlash, traktat nutqi va qiyosiy lingvistik kontekstda diskursiv tadqiqotlarni joylashtirish.

Tadqiqotimizda biz yuridik nutqning quyidagi janrlarini ko'rib chiqamiz:

- me'yoriy nutq
- yurisdiksiya nutqi
- doktrinal nutq
- shartnomaviy nutqlar.

0.1-jadval. Nutqning uzatuvchisi, nutqni qabul qiluvchisi, nutqning huquqiy mazmundagi maqsadi, bayoni va matn turlarini ko'rsatib, ushbu janrlarni taqdim etadi. Biz G. Kornu sanab o'tgan muhim huquqiy xabarlarni, ya'ni qoida bayoni, individual qaror bayonoti, kelishuv bayonotini hisobga oldik. Va shuning uchun huquqiy nutqning asosiy bayonotlari: normativ bayonot, hal qiluvchi bayonot, an'anaviy bayonot 0.1-jadvalda nutqning kommunikativ va funksional nuqtai nazaridan (hali lingvistik bo'lmagan) o'rganiladigan huquqiy janrlarning umumiy ko'rinishi berilgan, u ikkala til uchun ham umumiydir.

Genre de discours)	Sujets du discours		But du discours	Énoncé principal	Textes (support)
	Émetteur	Récepteur			
Discours Normatif	Législateur, gouvernement, administration	Les citoyens de l'État	Création du droit	Énoncé normatif	Codes, lois, décrets, directives, règlements etc.
Discours juridictionnel	Cour, tribunal	Les sujets du procès (personnes dénommées)	Réalisation du droit/Création du droit	Énoncé décisoire	Décisions, arrêts, ordonnances, jugements etc.
Discours des traités	Les États (acte bilatéral ou plurilatéral)		Création du droit (international)	Énoncé conventionnel	Accords internationaux, conventions internationales, traités internationaux etc.

Discours Doctrinal	Juriste-scientifique	Professionnels du droit (en priorité), étudiants, particuliers	Étude du droit, création théorique du droit	Énoncé scientifique	Monographies, articles etc.
---------------------------	----------------------	--	---	---------------------	-----------------------------

Nutq turi	Nutq mavzulari		Nutq maqsadi	Asosiy bayonot	Matnlar (qo'llab-quvvatlash)
	Uzatuvchi	Qabul qiluvchi			
Normativ nutq	Qonun chiqaruvchi, hukumat, boshqaruv	Davlat fuqarolari	Huquqni yaratish	Normativ bayonot	Kodekslar, qonunlar, farmonlar, ko'rsatmalar, qoidalar va boshqalar.
Nutq yurisdiksiyaga tegishli	Sud, sud	Sud muhokamasining sub'ektlari (odamlar chaqirdi)	Qonunni amalga oshirish/Qonunni yaratish	Dispozitiv bayonot	Qarorlar, hukmlar, buyruqlar, hukmlar va boshqalar.
Shartnoma nutqlari	Davlatlar (ikki tomonlama yoki ko'p tomonlama harakat)		Huquqni yaratish (xalqaro)	An'anaviy bayonot	Xalqaro bitimlar, xalqaro konvensiyalar, xalqaro shartnomalar va boshqalar.
Doktrinal nutq	Huquqshunos-olim	Yuridik mutaxassislar (ustunlik), talabalar, shaxslar	Huquqni o'rganish, huquqni nazariy yaratish	Ilmiy bayonot	Monografiyalar, maqolalar va boshqalar.

1-jadval – Yuridik nutq janrlari

Biz yuridik diskursning aytib o'tilgan to'rt janriga, masalan, huquqiy hujjatlar nutqi (notarial harakatlar tili, shartnomalar, vasiyatnomalar va boshqalar) kabi boshqa janrlarning mavjudligini inkor etmasdan yondashamiz. Tarjimaning muayyan qiyinchiliklarini ko'rsatish uchun biz hatto notarial harakatlar misollarini tahlil qilamiz. Bizning tushunchamizga ko'ra, me'yoriy nutq qonunchilik va ma'muriy nutqni bir nechta umumiy funktsional va stilistik nuqtalarga ega bo'lgan holda qamrab oladi.

Yurisdiksiyaviy nutq - bu hukm qilish vakolati va burchiga ega bo'lgan davlat organining vakolat aktidir. Huquqni amalga oshirishning bu harakati individualdir. Sud qarori birinchi navbatda da'vogarlariga tegishli bo'lib, u qonun normalarini qo'llaydi.

Doktrinaviy nutq - bu qonunni o'rgatadigan yoki yozadigan "o'rganganlarning" ishi. "Bu huquqshunoslar "toifa" sining mahsulidir – na rasmiy kelib chiqishi – davlat hokimiyati unga, qoida tariqasida, qonun ustuvorligini yaratishda alohida maqom bermaydi. Doktrinaning roli to'g'ri qoidani aniqlashdir. Ammo bilimdon odamlarning fikr erkinligi taklif qilingan qoidalarning xilma-xilligiga olib keladi". Ta'limot hech qachon huquq manbai sifatida qaralmagan, u "hokimiyat". Keling, biz tezisimizda kiritadigan shartnomalar nutqini batafsil ko'rib chiqaylik.

Shartnoma nutqi huquqiy nutqning o'ziga xos janri sifatida mavjudligini uning o'ziga xos kommunikativ xususiyatlariga ko'ra uzatuvchi, qabul qiluvchilar, maqsad (bayonot) va qo'llab-quvvatlash (matnlar)ga bog'liq deb taxmin qildik. Traktat nutqi boshqa janrlardan qabul qiluvchi

va uzatuvchi nuqtai nazardan farq qilsa-da, nutqning ikkala predmeti ham bir xil vazifalarni bajaradi. Shartnoma (konvensiya, xalqaro shartnoma, pakt va boshqalar) qonun nuqtai nazaridan, masalan, shartnoma kabi an'anaviy harakatdir. Akt kamida ikkita muallifga ega (tomonlar, Ahdlashuvchi davlatlar, Ahdlashuvchi tomonlar). Ushbu an'anaviy akt konsensusning ifodasi bo'lgan noyob lingvistik bayonotga mos keladi. "Ushbu "qabul qilish" orqali har bir kishi birining nutqi ham, boshqasining nutqi ham emas, balki ularning umumiy nutqi bo'lgan yagona xabarni yaratish uchun butunlikni o'zlashtirdi"

Tilshunoslik nuqtai nazaridan, traktat nutqi bir necha tillarda mavjud bo'lish xususiyatiga ega. Shartnomalarning nutq matnlari shartnoma tuzuvchi mamlakatlar tillarida yoki rasmiy tillarda ishlab chiqariladi, ko'pincha bir nechta tillardagi matnlar bir xil kuchga ega.

Shartnomalar nutqi fransuz tilida bo'lgani kabi o'zbek tilida ham xalqaro va hamjamiyat hamkorligi, huquqni birlashtirish tendentsiyalari va O'zbekiston Respublikasining xalqaro integratsiya jarayoni bilan rivojlanadi. Mamlakatlar o'rtasidagi shartnomalar, paktlar, konvensiyalar, bitimlar va boshqa xalqaro hujjatlar matnlari xalqaro huquqning manbasini tashkil qiladi.

Risolalar nutqida muomala qilingan leksemaning tanlanishi quyidagi mulohazalardan kelib chiqadi.

Birinchidan, biz xalqaro shartnoma hujjatlarini belgilovchi atamalarni tahlil qildik. Xalqaro amaliyotda bitim, nizom, konvensiya, pakt, protokol va shartnoma atamaları juda yaqin va befarq qo'llaniladi. Ta'riflar tahlili buni aniq ko'rsatmoqda (biz faqat xalqaro huquq sohasiga tegishli atamalarning ma'nolarini keltiramiz):

Shartnoma (Accord)

Ikki vasiyatning uchrashuvi; umumiy atama sin. konvensiyaning [...] Sin. shartnoma yoki xalqaro konvensiya.

Konvensiya (Convention)

II. (dr. int. pub.)

Xalqaro huquq sub'ektlari o'rtasidagi kelishuv (ko'p tomonlama bitimlar yoki xalqaro tashkilotlar homiyligida yoki doirasida tuzilgan bitimlarni, shuningdek, texnik xarakterdagi bitimlarni belgilash uchun shartnomadan ko'ra ba'zan huquqiy oqibatlarsiz afzallik beriladi).

Bitim (Entente)

Shartnoma (batafsilroq), pakt, konvensiya.

Pakt

Konvensiya turi; Bu atama, ayniqsa, uzoq muddatli tartibni (oilaviy tinchlik, nizom, xalqlar shartnomasi) o'rnatadigan yoki kelajakka jiddiy bog'liq bo'lgan muayyan tantanali operatsiyalarni ifodalovchi muqaddas iboralarda qo'llaniladi. Masalan, pakt xalqaro munosabatlarda alohida ahamiyatga ega bo'lgan shartnomani belgilaydi.

Protokol

Har doim hujjat yoki uning mazmunini belgilaydi [...] Konferentsiya, assambleya, xalqaro kongress rezolyutsiyalari bilan bog'liq hujjatlar. Comp. daqiqa, nizom, sarlavha. Masalan. Shartnomaning o'zi, rezolyutsiyalarning o'zi. Masalan, Jeneva protokoli.

Shuningdek, asosiy shartnomaga biriktirilgan va kichik masalalarga oid xalqaro konvensiyalarga ham tegishli.

Shartnoma (umumiy ma'nosi) "Shartnoma, konvensiya (terminologiya unchalik aniq emas, atamalar ekvivalentdir). » Comp. pakt, protokol, muzokaralar, muzokaralar, kelishuv. Qat'iy

ma'noda bu "nomi qanday bo'lishidan qat'i nazar, yozma shaklda tuzilgan shartnoma (Vena konv., shartnomalar huquqi, a.2, al.1a)".

Davlatlar yoki xalqaro jamiyatning boshqa sub'yektlari o'rtasida o'zaro munosabatlarida huquqiy ta'sir ko'rsatish maqsadida tuzilgan shartnoma shartnomasi [...]. Amaliy sinonimik atamalar: konvensiya, kelishuv, kelishuv, protokol [...].

O'zbek terminologiyasida eng umumiy atama xalqaro kelishuv :

Xalqaro shartnoma - davlatlar yoki xalqaro huquqning boshqa sub'yektlari o'rtasida siyosiy, iqtisodiy, madaniy yoki boshqa sohalarga oid o'zaro huquq va majburiyatlarni belgilab beradigan kelishuv; xalqaro huquqning asosiy manbai. Xalqaro shartnoma 2 tomonlama va ko'p tomonlama shartnomalarga bo'linadi. Ko'p tomonlama shartnoma ochiq bo'lishi (unga boshqa davlatlar qo'shilishi) va yopiq bo'lishi (unga boshqa davlatlar Xalqaro shartnoma ishtirokchilarining roziligi bilangina qo'shilishi) mumkin. Xalqaro shartnoma ning nomlari turlicha: shartnoma, bitim, konvensiya, pakt, deklaratsiya, memorandum statut, protokol, ustav, bayonot va boshqa Xalqaro shartnoma muddati tugagandan keyin, unda belgilangan majburiyatlar bajarilgach, taraflarning o'zaro kelishuvi bo'yicha va denonsatsiya yo'li bilan amal qilishdan to'xtaydi.

O'zbekiston Respublikasi mustaqillikka erishgach, Xalqaro shartnomalarda teng, mustaqil mamlakat sifatida qatnashadigan bo'ldi va ko'pdan ko'p Xalqaro shartnomalarni ratifikatsiya qildi. Mamlakatimizning siyosiy, iqtisodiy, huquqiy va boshqa sohalardagi barcha xalqaro huquqiy munosabatlari O'zbekiston Respublikasining "Xalqaro shartnomalar to'g'risida"gi qonuni (1995 yil 22 dekabr) bilan tartibga solinadi.

Xalqaro shartnoma atamasi konsept tushunchasini bildirib *shartnomalar, bitimlar, paktlar, risolalar, konvensiyalar, deklaratsiyalar, kommunikalar, protokollar* va hujjatlar. Fransuz tilida *un traité* terminining 2 ma'nosi bor, umumiyroq, *xalqaro shartnoma* va aniqroq qilib aytganda o'zbekcha shartnoma. Bu termin ma'nosida *xalqaro shartnomalar diskursi* o'zbekcha *shartnomalar diskursiga* ekvivalent bo'ladi.

Xalqaro shartnomalar tushunchalarining terminologiyasi unchalik aniq bo'lmasa ham, barcha shartnomalar bir xil yuridik kuchga ega. Xalqaro shartnomalar shartnoma tuzuvchi davlatlar o'rtasida majburiy bo'lgan konvensiyalardir. Standartlar ierarxiyasida ular alohida o'rin tutadi. Yuqorida aytib o'tganimizdek, Fransiya Respublikasi Konstitutsiyasiga ko'ra, ular qonundan tashqari qoidalarni tashkil qiladi. O'zbekiston qonunchiligida *xalqaro shartnoma* O'zbekiston Respublikasining xorijiy davlatlar yoki xalqaro tashkilot bilan munosabatlarini tartibga soluvchi normativ-huquqiy hujjat.

Shartnomalar huquqi to'g'risidagi Vena konvensiyasida ushbu atamaning ma'nosiga ham murojaat qildik:

Davlatlar o'rtasida 1969-yil 23-mayda tuzilgan Shartnomalar huquqi to'g'risidagi Vena konvensiyasining 2-moddasi 1a-bandiga ko'ra, "shartnoma" iborasi davlatlar o'rtasida yozma shaklda tuzilgan va xalqaro huquq bilan tartibga solinadigan xalqaro shartnomani bildiradi. bitta yoki ikki yoki undan ortiq o'zaro bog'liq vositalarda va uning alohida nomidan qat'i nazar. 1986 yil 21 martdagi Vena konvensiyasi davlatlar va xalqaro tashkilotlar yoki xalqaro tashkilotlar o'rtasida tuzilgan shartnomalarga tegishli.

Bosh vazirning 1997-yil 30-maydagi xalqaro shartnomalarni ishlab chiqish va tuzishga oid sirkulyariga ko'ra, xalqaro huquqda "shartnoma" atamasi huquqiy va boshqariladigan ta'sir ko'rsatishga mo'ljallangan har qanday shartnomani bildiradi. xalqaro huquq tomonidan yozma

ravishda tuzilgan xalqaro huquqning ikki yoki undan ortiq sub'ektlari o'rtasida (Basis pacte - Fransiya shartnomalari va bitimlari).

1969-yil 23-maydagi Shartnomalar huquqi to'g'risidagi Vena konvensiyasidan ko'chirma D ilovasida keltirilgan. Bu shartnomalar talqiniga, xususan, ikki yoki undan ortiq tilda tasdiqlangan shartnomalar talqiniga tegishli.

Shunday qilib, biz shartnoma nutqining o'ziga xos kommunikativ xususiyatlari tufayli huquqiy nutqning janri sifatida mavjudligini taxmin qilamiz. Taqdim etilgan tadqiqot lisoniy hodisalarni funktsional tahlil qilish orqali risoladagi nutqning boshqa janrlarga nisbatan lingvistik o'ziga xosligini tasdiqlashi yoki tasdiqlamasligi kerak. Transversal ko'rinish bizga ushbu nutq janrlarini solishtirishga, ularning til darajasidagi xususiyatlarini ta'kidlashga va ularni ikki tilli fransuzcha-o'zbekcha taqqoslashga o'tishga imkon berishi kerak.

Adabiyotlar:

1. Kira Peshkov (sapojnikova) Le discours juridique en russe et en français : une approche typologique
2. Déclatation universelle des droits de l'homme (1948)
3. LOI n 2011-12 du 5 janvier 2011 portant diverses dispositions d'adaptation de la législation au droit de l'Union européenne
4. Qizi, S. S. M., & Qizi, H. D. N. M. (2022). FRANSUZ MILLIY MADANIY SO'ZLARI. Science and innovation, 1(B2), 186-190.
5. Shaxobiddinova, S. (2021). Transfer of ethnographies in french-uzbek translation dictionaries. Конференции, 1 (1).
6. Sadullaeva N., Sapaeva D. Analysis of Eponyms in the Terminology of Dermatovenerology //Annals of the Romanian Society for Cell Biology. – 2021. – C. 452-459.
7. Sadullaeva, N., & Bakhtiyorova, M. (2021). Reflection of Onomastic Principles in Naming. Annals of the Romanian Society for Cell Biology, 3001-3007.
8. Sadullaeva N., Burieva U. The Peculiarities of Incomplete Sentences in Modern English //Annals of the Romanian Society for Cell Biology. – 2021. – C. 3008-3020.
9. Sadullaeva S., Arustamyan Y., Sadullaeva N. Shifting the assessment paradigm from knowledge to skills: Implementation of new appraisal procedures in EFL classes in Uzbekistan //International Journal of Innovative Technology and Exploring Engineering. – 2019. – T. 9. – №. 1. – C. 4943-4952.
10. Arustamyan, Y., Siddikova, Y., Sadullaeva, N., Solieva, M., & Khasanova, N. (2020). Assessment of Educational Process and its Organization. International Journal of Psychosocial Rehabilitation, 24(S1), 573-578.
11. Nilufar S., Elvira A. GENDER SPECIFICITY OF PEDAGOGICAL DISCOURSE //INTERNATIONAL SCIENTIFIC CONFERENCES WITH HIGHER EDUCATIONAL INSTITUTIONS. – 2023. – T. 3. – №. 08.05. – C. 187-190.
12. Gulnoza K., Sadullaeva N. LINGUISTIC FEATURES OF GLUTTONIC DISCOURSE.
13. Djafarova, Dildora, Yaxshiboyeva Nodira, and Abdullayeva Zulfiya. "Socio-Cultural Memory And Its Reflection In French Phraseology." Journal of Positive School Psychology (2022): 2883-2889.
14. Yaxshiboyeva, Nodira. "Reconstruction of coloristic expressions in erkin azam's" noise" and" pakana's love"." Конференции. 2021.

15. Ilhomovna, Djafarova Dildora, and Bobokalonov Odilshoh Ostonovich. "Interaction of Language Games in the Articulation of "Historical Memory" Within French and Uzbek Phraseology." *American Journal of Language, Literacy and Learning in STEM Education* (2993-2769) 2.1 (2024): 348-354.
16. Ilhomovna, Djafarova Dildora, Bobokalonov Odilshoh Ostonovich, and J. A. Yakubov. "Archaic Phraseological Units as Windows into "Historical Memory" in French and Uzbek Linguistic Traditions." *American Journal of Public Diplomacy and International Studies* (2993-2157) 2.1 (2024): 163-169.
17. Ilhomovna, Djafarova Dildora, Bobokalonov Odilshoh Ostonovich, and Yaxshiboyeva Nodira Ergashovna. "Contemporary Usage of Archaic Phraseological Units Expressing "Historical Memory" In Uzbek and French Languages." *American Journal of Language, Literacy and Learning in STEM Education* (2993-2769) 2.2 (2024): 371-377.
18. Ilhomovna, Djafarova Dildora. "Phraseological Units Expressing "Memory"/" Mémoire" in Linguistics and their Analysis through Texts." *Best Journal of Innovation in Science, Research and Development* 2.11 (2023): 490-492.
19. Яхшибоева, Нодира. "Таржима жараёнида маданиятлараро мулоқотнинг социолингвистик хусусиятлари." *Академические исследования в современной науке* 2.17 (2023): 165-169.
20. Иногамова, Ф. М., and Н. Э. Яхшибоева. "Фразеологик маънонинг конвенциаллиги." *Academic research in educational sciences* 3.5 (2022): 1176-1182.
21. Яхшибоева, Н. (2023). Туристический дискурс как один из особых видов институционального дискурса. *International Bulletin of Applied Science and Technology*, 3(6), 879-884.
22. Яхшибоева, Нодира. "The role of tourism terminology in french." *O‘ZBEKISTON MILLIY UNIVERSITETI XABARLARI*, 2023,[1/4] (2023).